

B 286/presidiet

Käsittelijä:
Puheenjohtajisto

Liitteet:
- Ministerineuvoston ehdotus

Dnro 13-00202-9

Puheenjohtajiston mietintö koskien

ministerineuvoston ehdotusta suuntaviivoiksi Valko-Venäjän-toiminnalle

1. Puheenjohtajiston ehdotus

Puheenjohtajisto ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,
*että se toteuttaa suuntaviivat Pohjoismaiden ministerineuvoston
Valko-Venäjän-toiminnalle ottaen huomioon tässä mietinnössä
(B 286/presidiet) esitetyt näkemykset.*

2. Taustaa

Ministerineuvoston ehdotus suuntaviivoiksi Valko-Venäjän-toiminnalle korvaa vuosiksi 2011–2013 Valko-Venäjän-toiminnalle laaditut suuntaviivat, jotka siis päättyvät vuoden 2013 lopussa. Uusissa suuntaviivoissa todetaan:

"Vuonna 2014 voimaan tulevat uudet suuntaviivat korostavat pohjoismaisen yhteistyön jatkumisen tärkeyttä Valko-Venäjän demokraattisen yhteiskuntakehityksen puolesta. Pohjoismaiden ministerineuvosto haluaa vaikuttaa Valko-Venäjän demokraattiseen yhteiskuntakehitykseen tuemalla kansalaisyhteiskuntaa ja tekemällä yhteistyötä sen kanssa. Valko-Venäjällä on yhteistä rajaa Pohjoismaiden lähialueiden kanssa, ja Pohjoismaat ovat luonnollisesti kiinnostuneita edistämään alueen sananvapautta, suvaitsevaisuutta, tasa-arvoa ja demokratiaa."

3. Lausunnot

Pohjoismaiden neuvosto on osallistunut kokouksiin, joissa on käsitelty Pohjoismaiden ministerineuvoston Luoteis-Venäjän ja Viron, Latvian ja Liettuan kanssa tehtävän yhteistyön tarkistamista, mutta Valko-Venäjän-toiminnan suuntaviivojen osalta ei ole toimittu samoin. Sitä on kuitenkin käsitelty etenkin Baltian maiden kanssa tehtävään yhteistyöhön liittyen. Uusissa suuntaviivoissa painotetaan joka tapauksessa, että:

"Pohjoismaiden neuvosto on jo vuosien ajan kiinnittänyt erityistä huomiota Valko-Venäjän demokratiakehitykseen etenkin parlamentaarikkoyhteistyön keinoin, mutta myös Pohjoismaiden ministerineuvoston toimintaa tukemalla. Pohjoismaiden neuvoston kanssa käydään jatkuvaa vuoropuhelua Pohjoismaiden ministerineuvoston Valko-Venäjän-toimintaan liittyen."

4. Puheenjohtajiston näkemykset

Pohjoismaiden neuvosto on vuodesta 2007 lähtien ollut yhdessä Baltian yleiskokouksen kanssa yhteydessä Valko-Venäjällä toimiviin hallituksen poliitikkoihin, oppositiopoliitikkoihin ja kansalaisjärjestöihin. Valko-Venäjän vuoden 2010 presidentinvaalien jälkeen rakentava yhteydenpito Valko-Venäjän parlamentin poliitikkoihin ei ole ollut mahdollista. Sen sijaan Vilnassa on järjestetty seminaareja, joihin on osallistunut oppositiopoliitikkoja sekä valkovenäläisten kansalaisjärjestöjen ja ihmisoikeusjärjestöjen edustajia. Pohjoismaiden ministerineuvoston Vilnan-toimisto on tärkeä toimija tässä yhteydessä. Pohjoismaiden neuvosto on tiiviissä yhteistyössä Baltian yleiskokouksen kanssa jatkanut tätä työtä Vilnassa 16. syyskuuta 2013 järjestetyssä seminaarissa.

Baltian kanssa toteutettavissa yhteistyöhankkeissa tulisi joillakin aloilla olla mahdollista ottaa mukaan valkovenäläisiä toimijoita. Tämä edellyttäisi erityistä rahoitusta Pohjoismaiden ministerineuvostolta.

Pohjoismaiden neuvosto esitti aiemmin suosituksen pohjoismaisen tiedustustoimiston perustamisesta Minskiin. Suositus on nyt poistettu, ja Pohjoismaiden neuvosto on parin vuoden ajan tehnyt yhteistyötä Pohjoismaiden ministerineuvoston Vilnan-toimiston kanssa ja järjestänyt seminaareja Valko-Venäjän oppositiopoliitikoille ja kansalaisjärjestöille. Pohjoismaiden ministerineuvoston Vilnan-toimistolla on tunnustettavasti tärkeä asema myös suhteessa EHU-yliopistoon ja muihin maanpaossa toimiviin ohjelmiin.

5. Päätelmät

Edellä esitetyn perusteella Puheenjohtajisto ehdottaa,

Pohjoismaiden neuvosto suositaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle, että se toteuttaa suuntaviivat Pohjoismaiden ministerineuvoston Valko-Venäjän-toiminnalle ottaen huomioon tässä mietinnössä (B 286/presidiet) esitetyt näkemykset.

Tórshavnissa 24. syyskuuta 2013

Bertel Haarder (V)

Cristina Husmark Pehrsson (m)

Helgi Hjörvar (A)

Høgne Hoydal (T)

Höskuldur Þórhallsson (F)

Juho Eerola (ps.)

Karin Gaardsted (S)

Karin Åström (S)

Kimmo Sasi (kok.)

Marit Nybakk (A)

Ása Torstensson (C)

Pohjoismaiden neuvosto

B 286/presidiet

Käsittelijä:

Puheenjohtajisto

Liitteet:

- Ministerineuvoston ehdotus

Dnro 13-00202-9

Pohjoismaiden neuvosto

Pohjoismaiden neuvosto

B 286/presidiet

Käsittelijä:

Puheenjohtajisto

Liitteet:

- Ministerineuvoston ehdotus

Dnro 13-00202-9

MINISTERINEUVOSTON EHDOTUS

Pohjoismaiden neuvosto

B 286/presidiet

Käsittelijä:
Puheenjohtajisto

Liitteet:
- Ministerineuvoston ehdotus

Dnro 13-00202-9

Pohjoismaiden neuvosto

Pohjoismaiden neuvosto

B 286/presidiet

Käsittelijä:
Puheenjohtajisto

Liitteet:
- Ministerineuvoston ehdotus

Dnro 13-00202-9

Ministerineuvoston ehdotus suuntaviivoista Valko-Venäjän-toiminnalle

Suuntaviivat Pohjoismaiden ministerineuvoston Valko-Venäjän-toiminnalle vuodesta 2014 lähtien

Viitaten

- suuntaviivoihin Pohjoismaiden ministerineuvoston Valko-Venäjän-toiminnoille 2011–2013

Pohjoismaiden ministerineuvosto (yhteistyöministerit) päättää edellä mainittujen Valko-Venäjän-toimintaa koskevien suuntaviivojen tarkistamisesta.

Suuntaviivoissa määritellään Pohjoismaiden ministerineuvoston Valko-Venäjän-toiminnan puitteet. Nämä puitteet ovat voimassa vallitsevissa olosuhteissa ja nykytilanteessa, ja niitä arvioidaan jatkuvasti suhteessa Valko-Venäjän poliittisen tilanteen konkreettiseen kehitykseen.

Tausta ja tavoitteet

Uudet suuntaviivat Pohjoismaiden ministerineuvoston Valko-Venäjän-toiminnalle pohjautuvat edellisten suuntaviivojen toteutuksesta saatuihin kokemuksiin. Suuntaviivat on laadittu yhteistyössä työryhmän kanssa, johon kuuluu Pohjoismaiden ulkoministeriöiden edustajia.

Vuonna 2014 voimaan tulevat uudet suuntaviivat korostavat pohjoismaisen yhteistyön jatkumisen tärkeyttä Valko-Venäjän demokraattisen yhteiskuntakehityksen puolesta.

Pohjoismaiden ministerineuvosto haluaa vaikuttaa Valko-Venäjän demokraattiseen yhteiskuntakehitykseen tukemalla kansalaisyhteiskuntaa ja tekemällä yhteistyötä sen kanssa. Valko-Venäjällä on yhteistä rajaa Pohjoismaiden lähialueiden kanssa, ja Pohjoismaat ovat luonnollisesti kiinnos-

tuneita edistämään alueen sananvapautta, suvaitsevaisuutta, tasa-arvoa ja demokratiaa.

Pohjoismaiden ministerineuvosto koordinoi Valko-Venäjän-toimintaansa Pohjoismaiden kahdenvälisen aloitteiden sekä muiden sidosryhmien kanssa tavoitteena saavuttaa mahdollisimman paljon synergiaetua ja välttää mahdollisia päällekkäisiä toimia. Pohjoismaiden ministerineuvosto on myös saanut aikaan vahvaa yhteistyötä EU-komission kanssa Valko-Venäjän-toiminnan toteuttamisessa.

Pohjoismaiden ministerineuvosto tukee edelleen aktiivisesti Vilnassa maanpaossa toimivaa valkovenäläistä *European Humanities University* -yliopistoa (EHU) yhteistyössä muun muassa yksittäisten Pohjoismaiden, EU:n ja sen jäsenmaiden, Yhdysvaltojen sekä yksityisten lahjoittajien kanssa. Ministerineuvosto on jo jonkin aikaa hallinnoinut EU:n rahoittamaa *Civil Society Stability for Belarus* -hanketta (CSSB) ja omaa ohjelmaansa Itämeren alueen kansalaisjärjestöille Valko-Venäjän kansalaisyhteiskunnan hyväksi. EU:n kanssa yhteistyössä hallinnoidaan myös *Open Europe Scholarship Scheme* -ohjelmaa (OESS), jonka tarkoituksena on varmistaa valkovenäläisille opiskelijoille koulutusmahdollisuus EU-maissa pääasiallisesti luonnontieteellisillä ja teknisillä aloilla.

Pohjoismaiden neuvosto on jo vuosien ajan kiinnittänyt erityistä huomiota Valko-Venäjän demokratiakehitykseen etenkin parlamentaarikkoyhteistyön keinoin, mutta myös Pohjoismaiden ministerineuvoston toimintaa tukemalla. Pohjoismaiden neuvoston kanssa käydään jatkuvaa vuoropuhelua Pohjoismaiden ministerineuvoston Valko-Venäjän-toimintaan liittyen.

Pohjoismaiden ministerineuvoston Valko-Venäjän-toiminta vuodesta 2014 lähtien

Pohjoismaiden ministerineuvosto tukee toimintaa, jonka tavoitteena on edistää Valko-Venäjän demokraattista kehitystä. Kansalaisjärjestöjen valmiuksien kehittämiseen tarkoitettun suoran tuen lisäksi yleistavoitetta voidaan toteuttaa lisäämällä yhteyksiä valkovenäläisten ja pohjoismaisten toimijoiden välille tietyillä osa-alueilla. Toiminnan kehittämisen puitteissa on välttämätöntä keskittyä tiettyihin aihealueisiin ja pyrkiä suoraan yhteistyöhön muiden toimijoiden kanssa synergian ja tehokkuuden varmistamiseksi ja päällekkäisten toimien välttämiseksi.

Toiminnan toteutuksen lähtökohtana ovat ihmisoikeudet, suvaitsevaisuus, tasa-arvo ja hyvä hallintotapa.

Toiminnan toteuttaminen

Pohjoismaiden yhteistyöministerieillä on päävastuu Pohjoismaiden ministerineuvoston Valko-Venäjän-toiminnasta sekä vastuu toiminnan yleisestä koordinoinnista.

Sihteeristö pyrkii koordinoimaan toimintaa tiiviissä yhteistyössä Pohjoismaiden ulkoministeriöiden kanssa sekä säännöllisessä yhteydessä Valko-Venäjän pohjoismaisten edustustojen sekä Minskissä sijaitsevien suurlähetystöjen ja järjestöjen kanssa ja etenkin EU-valtuuskunnan kanssa.

Lisäksi pyritään tiiviiseen yhteistyöhön sihteeristön ja Pohjoismaiden ministerineuvoston Baltian maiden ja Luoteis-Venäjän-toimistojen kanssa konkreettisten aloitteiden kehittämisessä. Pohjoismaiden ministerineuvoston Vilnan-toimistolla on erityisasema ja keskeinen rooli toiminnassa ja sen kehittämisessä.

Myös Pohjoismaiden neuvoston kanssa käytävä vuoropuhelu on jatkossakin keskeisellä sijalla toiminnan kehittämiseksi ja toteuttamiseksi.

Pohjoismaiden neuvosto

B 286/presidiet

Käsittelijä:
Puheenjohtajisto

Liitteet:
- Ministerineuvoston ehdotus

Dnro 13-00202-9

Pohjoismaiden neuvosto

Pohjoismaiden neuvosto

B 286/presidiet

Käsittelijä:
Puheenjohtajisto

Liitteet:
- Ministerineuvoston ehdotus

Dnro 13-00202-9

Mikäli yhteistyötä kehitetään eri sektoreiden ja valkovenäläisten toimijoiden välillä, Pohjoismaiden ministerineuvoston alakohtaisten ministerineuvostojen ja virkamieskomiteoiden on varmistettava koordinointi tarvittavien valkovenäläisten kumppanuusjärjestöjen kanssa ja kannettava vastuu toiminnan konkreettisesta asiasisällöstä. Yhteistyötä tehdään näin ollen yhteistyöministerien hyväksymien suuntaviivojen mukaisesti, mutta alakohtaiset ministerineuvostot määrittelevät toiminnan yksityiskohtaisen sisällön.

Tällä hetkellä Pohjoismaiden ministerineuvoston käytettävissä olevat pääasialliset keinot Valko-Venäjän-toiminnan toteuttamiseksi ovat:

- Pohjoismaiden ministerineuvoston tuki EHU:lle
- Kansalaisjärjestöjen kanssa tehtävä yhteistyö niille suunnatun Pohjoismaiden ministerineuvoston tukiohjelman mukaisesti
- Raja-alue toiminta BEN-verkoston (Baltic Euroregional Network) puitteissa
- Pohjoismaiden kahdenvälisiin ohjelmiin liittyvä yhteistyö
- Tiedety yhteisrahoitetut aloitteet muiden toimijoiden, erityisesti Baltian maiden tai Puolan, kanssa
- Aloitteet yhteistyössä EU:n kanssa
- Aloitteet yhteistyössä muiden alueellisten ja kansainvälisten toimijoiden, kuten Pohjoismaiden neuvoston, Itämeren neuvoston ja Euroopan neuvoston, kanssa
- Pohjoismaisten laitosten alaisuuteen kuuluvat aloitteet
- Pohjoisen ulottuvuuden kumppanuuden puitteissa tehtävät aloitteet, siinä määrin kuin Valko-Venäjä niihin osallistuu.

Toiminnan painopisteet

Pohjoismaiden ministerineuvoston Valko-Venäjällä tekemän työn pääpainopistealueet ovat:

- Valko-Venäjän demokraattisen yhteiskuntakehityksen edistäminen, johon sisältyy kansalaisyhteiskunnan, koulutuksen ja nuorten, tiedotusvälineiden ja toimittajien tukeminen sekä parlamentaarikkoyhteistyön tukeminen pääosin Pohjoismaiden neuvoston johdolla.
- Kansalaisyhteiskuntahankkeisiin keskittyvä raja-alueyhteistyö yleistavoitteena verkostointi ja kokemustenvaihto etenkin yhteistyössä muiden kansainvälisten ja kahdenvälisten toimijoiden kanssa. Lisäksi kulttuurialan yhteistyötä voidaan käyttää lisäämään maiden välisten yhteysien määrää.
- Tuki ja osallistuminen ad hoc -pohjalta konkreettisten pohjoismaisten kahdenvälisten panostusten koordinointiin siinä laajuudessa kuin Pohjoismaat katsovat tästä olevan lisäarvoa.

Toiminnan rahoitus

Valko-Venäjän kumppanuusjärjestöiltä ei lähtökohtaisesti vaadita osarahoitusta kansalaisyhteiskunnan vahvistamiseen pyrkivissä aloitteissa.

Pohjoismaiden neuvosto

B 286/presidiet

Käsittelijä:
Puheenjohtajisto

Liitteet:
- Ministerineuvoston ehdotus

Dnro 13-00202-9

Pohjoismaiden neuvosto

Pohjoismaiden neuvosto

B 286/presidiet

Käsittelijä:
Puheenjohtajisto

Liitteet:
- Ministerineuvoston ehdotus

Dnro 13-00202-9

Rahoitukseen osallistuminen on kuitenkin mahdollisen toiminnan tärkeä arviointiperuste aloitetta arvioitaessa ja siihen tulee pyrkiä kaikkien aloitteiden osalta.

Toiminnan arviointi

Pohjoismaiden yhteistyöministerieillä on vastuu Pohjoismaiden ministerineuvoston Valko-Venäjän-toiminnan kokonaisvaltaisesta arvioimisesta.

Pohjoismaiden ministerineuvoston Valko-Venäjän-toimintaa arvioidaan jatkuvasti. Yhteistyöministerieille annetaan vuosittain lyhyt tilanneraportti, jossa arvioidaan käynnissä olevaa toimintaa ja mahdollisia uusia näkökulmia. Vuotuinen tilanneraportti toimii pohjana periaatteelliselle keskustelulle Pohjoismaiden ministerineuvoston Valko-Venäjän-toiminnan kehittämisestä. Raportti toimitetaan lisäksi Pohjoismaiden ulkoministeriöihin sekä Pohjoismaiden neuvostolle. Vuosittaisen raportoinnin lisäksi yhteistyöministerieille esitellään Valko-Venäjän-toimintaan liittyviä asioita tarpeen mukaan.

Profilointi

Valko-Venäjän-toimintaa profiloidaan Pohjoismaiden ministerineuvoston yleisten profilointi- ja viestintästrategioiden mukaisesti siinä määrin kun se on tarkoituksenmukaista ja tarpeellista ottaen erityisesti huomioon Valko-Venäjän olosuhteet ja Pohjoismaiden yleiset tavoitteet.

Pohjoismaiden neuvosto

B 286/presidiet

Käsittelijä:
Puheenjohtajisto

Liitteet:
- Ministerineuvoston ehdotus

Dnro 13-00202-9

Pohjoismaiden neuvosto

Pohjoismaiden neuvosto

B 286/presidiet

Käsittelijä:
Puheenjohtajisto

Liitteet:
- Ministerineuvoston ehdotus

Dnro 13-00202-9